

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

[§. III.] De absolute à censura Canonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

existimans esse Laicum; utrobique enim deest voluntarium, sine quo gravis & formalis injuria non subsistit. Sed quid si percussus Cajum Clericum, existimans te percutere Titium Clericum? erisne liber à censura, siquidem ista percussio respectu Titii nulla est, & respectu Caji non est voluntaria. Respondeo. Si casu facta est illa percussio, ut si lapide in Titium misso aberrans, fortuito percussus Cajum, nulla est excommunicatio; siquidem iste effectus planè præ intentionem sequitur: Si verò sciens Cajum esse Clericum, illum percussus, non evadis censuram, tametsi existimaveris esse Titium; quia tunc error non cadit super circumstantiam & statum Clericalem, sed solummodo circa individuales conditiones Caji: excommunicatio verò lata est super percussores Clerici, non circa percussores Titii, vel Caji ut sic, quò facit textus in l. eum, qui no-
dem, §. si injuria; ff. de injuriis, ubi l. C. dicit: si injuria mihi fiat ab eo, cui sum ignotus, aut si quis putet me esse Laicum, cum sum Cajus, prævalet quòd principale est, injuriam mihi facere velle, & ideo injuriarum habeo actionem.

Tertiò, excusatur Magister, vel Præceptor disciplina causa moderate castigans discipulum Clericum, cap. 1. ex tenore, 10. c. cum voluntate 54. de sent. excomm. quòd intelligendum de Clerico in Minoribus constituto. Quartò Prælatus Ecclesiasticus correctionis causa & ratione officii ac jurisdictionis Clericum, vel Monachum corporali castigatione juxta culpæ gravitatem afficiens, sive per se, sive per aliam personam Clericalem d. c. ex tenore, & c. Quintò excusatur ebrietas, quæ aufert sufficientem usum rationis. nisi quis eo sine se inebriasset, ut tantò animosus in Clericum insurgeret. P. Engel cit. n. 142. Sextò excusatur defensus vita, honoris, pudicitia, bonorum, servato tamen moderamine inculpatae tutelæ. ex c. si verò, 3. cit. c. ex tenore 10. de sent. excomm. tunc enim percussio non fit suadente diabolo, sed ex permisso juris naturalis, quo cuiusvis licet vim vi repellere. Suar. disp. 22. sect. 1. Castrop. disp. 3. de Cens. p. 23. §. 3.

§. III.

De absolutione à censura Canonis.

14. **N**otandum. Percussionem Clerici, quæ Canonis censura incurritur, esse in triplici differencia: est levis percussio, gravis seu mediocris, & enormis. Levis dicitur non absolute, quia supponitur esse mortaliter peccaminosa, alioquin non esset capax excommunicationis, sed comparatione cæterarum. Enormis describitur in c. cum illorum 32. de sent. excomm. his verbis: *Enormis, utpote si ad mutilationem membri, vel effusionem sanguinis [intellige ex vulnere insillito] est processum, aut in Episcopum, aut Abbatem violentas manus injectas, cum excessus tales & similes nequeant sine scandalo præteriri.* Gravis seu mediocris est, quæ de utraque aliquid participat, e. g. si copia capillorum evellatur, si colaphò dens frangatur, & c. Erit igitur levis percussio, si simplici Clerico alapam impingas, si verò illa sit tanta, ut exinde nares multum sanguinis effundant, vel vultus tumorem & livorem contrahat, dens excutiat & c. erit percussio gravis; si per-

cussus velut exanimis concidat, aut periculum vite incurrat, erit enormis: Imò sola etiam personæ percussæ circumstantia potest levem percussionem vertere in enormem, e. g. si quis suo Superiori, Prælato, Episcopo, alapam infligeret, eumve capillis traheret. Porro in dubio, sine levis, gravis, an enormis percussio, determinatio pertinet ad Episcopum, qui consideratis personæ lætæ, temporis & loci circumstantiis judicabit, an à tali percussione possit absolvere: & in dubio positum declarabit, percussionem non esse, quàm esse enormem: quia in obscuris minimum est sequendum per Reg. 30. in 6 l. semper 9. ff. de R. l. in dubio quoque magis favendum est reo, quam actori, Reg. 11. in 6. Prælatus quoque in dubio non debet spoliare suo jure, cum in dubiis melior sit conditio possidentis suam jurisdictionem. Ita Bordonus c. 21. n. 270. Layman l. 1. tract. 1. c. 5. §. 4. contra Suarez & Castrop. His prenotatis

Quæres primò. Quis possit percussorem à censura excommunicationis absolvere?

Respondeo primò. Præter Summum Pontificem potest absolvere omnes undecunque advenientes, etiam si percussio sit enormis; Legatus à Latere à die discessus, usque ad diem sui reditus, c. ad eminentiam; 20. & c. quamvis 58. de sent. excomm. Nuncios verò Apostolicos, sive Legatos missos, tantum potest absolvere ab excommunicatione etiam ex enormi percussione contracta subditos existentem in provincia suæ Legationis; c. excommunicationis 9. de offic. Legati. Legatus verò Natus Circæ abtolutionem plus non possunt, quàm alii Ordinarii, nisi speciale privilegium à Summo Pontifice obtineant. P. Engel cit. n. 143.

Respondeo secundò. Episcopus absolvit ab excommunicatione [1] quandocunque percussio est levis; c. pervenit. 17. de sent. excomm. [2] quandocunque adeit rationabile impedimentum accedendi Summo Pontifici, vel Legatum ipsius, quòd impedimentum vel est perpetuum, vel temporale. Si perpetuum, percussio simpliciter absolvitur ab Episcopo, præsertim cautione, de satisfaciendo mandatis Ecclesie, & parisiensis; si est impedimentum temporale, inloper requiritur cautio, ut absolutus, cessante impedimento, sedi Apostolicæ se presentare velit, quòd si negligat, ipso jure reincidit in censuram. c. de cætero 11. c. quamvis; 58. de sent. excomm. [3] quandocunque percussio est occulta, tametsi forte enormis, Episcopus potest absolvere subditos, ex Tridentino sess. 24. c. 6. [4] Episcopus potest absolvere mulieres, vel Moniales; c. mulieres 6. c. de monialibus; 33. eod. [5] si percussor sit impubes, tametsi post pubertatem petat absolvi, c. illi eod. n. [6] Si Clerici in commune viventes se invicem percusserint; c. quoniam 9. de vit. & hanc Cler. [7] Religiosum, qui Clericum secularium non enormiter percusserit; c. Religiosus 21. de sent. excomm. in 6. [8] Viros magnæ potentia postquam eorum status Summ. Pontif. intimatus fuerit, cap. mulieres; 6. eod.

Respondeo tertiò. Regulares se invicem percipientes, vel qui ante Religionis ingressum censuram canonis incurrerunt, absolvuntur à Prælato sui Ordinis, vel Monasterii, nisi excessus sit enormis, ut si in Episcopum, vel Abbatem vio-

lenta manus fuisset injecta, quo casu absolutio Summo Pontif. est reservata; c. cum illorum; 2. c. Canonica, 50. eod. Habent nihilominus Regularium Prælati & Superiores extra jus commune specialia privilegia, per quæ etiam ab enormi percussione sive Religiosi, sive Clerici suos Religiosos possunt absolvere, de quo multa Bordenus de privileg. Cler. c. 21. à n. 327.

18. Quæres secundò. A quo sit absolvendus Religiosus percussor, quando percussus subest alteri Superiori? Videtur dicendum, quòd absolutio

fit danda per utriusque Religiosi Prælatum. ex c. cum illorum 32. de sent. excomm. ubi dicitur: *Per Abbatem proprium, & ejus, qui passus est injuriam, absolvatur*: quæ tamen ita esse intelligenda docet Molina de l. & Just. tr. 3. disp. 60. n. 5, ut absolutio à censura detur à Superiore percipientis, utpote iudice ordinario, supposito tamen consensu & præmissa satisfactione Prælati alterius, qui est Superior Religiosi percussi, & injuriati; cum ipse sit actor, & jus habeat persequendi injuriam suo Religioso illatam.

ARTICULUS V.

De privilegiis Religiosorum.

S U M M A R I A.

1. Religiosa Professio tollit omnia peccata quoad culpam & penam.
2. Testimonia SS. PP. & DD. de Religiosa Professione præstantia.
3. In susceptione habitus Religiosi datur plenaria Indulgentia.
4. Etiam in renovatione votorum acquiri potest Indulgentia plenaria.
5. S. Professio extinguit alia vota.
6. Purgat maculas legales, & irregularitatem ad
7. Ordines suscipiendos.
8. Probabiliter extenditur ad susceptionem habitus.
9. Dissolvit matrimonium rarum.
10. Absolvit à parva potestate.
11. Facit participes omnium causarum piarum.
12. Limitationes pro communicatione privilegiorum.
13. An totus Ordo Benedictinus in privilegiis communicet cum aliis Congregationibus & Monasteriis?
14. Communicatio Benedictinorum in privilegiis est in jure fundata.
15. Privilegia corpori juris inserta, iisq. æquiparata, admittunt extensionem ob identitatem vel paritatem rationis.
16. Exempla præcedentis doctrina ex Jure.
17. Argumentum à paritate PP. Capucinatorum.
18. Probabilitas extrinseca nostræ doctrinae ab auctoritate DD.
19. Ratio reflexa & indirecta communicationis.
20. Ordo S. Benedicti indirectè communicat omnia privilegia Mendicantium.

§. I.

Privilegia & favores communes statui Religioso.

Personæ Religiosæ, tanquam selectior pars Christiani gregis, flos Ecclesiastici germinis, singulare decus & ornamentum S. Ecclesiæ, in quibus Evangelicæ perfectionis norma resplendet, à quibus Apostolicæ prædicationis gratiam & S. fidei veritatem innumeræ gentes acceperunt, semper dignè videbantur Summis Pontificibus, ut ipsas diversis favoribus, gratiis ac privilegiis decorarent: quæ quidem lingillatim prosequi non est propositum; ne tamen filialis erga Ma-

trem Religionem observantiæ immemor videat, aut ingratitude labem incurram, pauca in communi, & certiora delibò.

Præter Canonis & fori, aliisque Clericorum privilegia etiam Regularibus competentia, de quibus in præcedentibus dictum. Primò non tam privilegium, quam gratia toti statui Religioso communis & propria est, quòd per Religiosam Professionem seu emissionem votorum conferatur instar Jubilæi perfectissima remissio omnium peccatorum, tam quoad culpam, quam quoad penam: quæ quidem Indulgentia tametsi fuerit à Sum. Pont. Paulo V. concessa, tamen etiam independentè ab illa concessione est ex natura rei annexa ipsius professionis dignitati, quippe in qua homo omnia sua, suamque voluntatem, quæ nihil habetur præstantius, DEO offert. Ita docent D. Th. 2. 2. q. ult. a. 7. ad 3. [Th. Waldens. de Sac. tit. 9. c. 30. Hieron. Platùs de bono stat. Rel. l. 1. c. 15. Layman l. 5. c. 10. Azor, Barthol. à S. Fausto, Gregorius Geisler, alique.

In quorum probationem facit primò, quòd in authent. de Monachis Imperator affirmat, quòd vitæ Monasticæ ingressus omnem criminum maculam abstergat. Secundò, quòd SS. PP. & Doctores tam Ascetici, quam Scholastici Professionem Religiosam alterum *Baptismum* appellent. Sic loquuntur S. Hieron. ep. 25. Petrus Dam. op. 16. c. 8. S. Bern. in Serm. de S. Bened. S. Anselmus c. final. de similit. D. Jo. Damasc. in histori. S. Jolaphat. c. 12. *Etenim divinam hanc professionem peccatorum propulsare, atque incorruptionis per divinum Baptismum nobis concessa sociam & opitulatricem esse perspectum habemus.* D. Antonin. in Sum. 3. p. tit. 16. c. 3. §. 3. D. Th. lo. cit. Bellarminus, Sanchez, Rodriguez, Hæftenus, alique. Tertiò ex authenticis Patrum historiis, nominatim apud Rosweydam l. 1. n. 9. ubi quidam vir sanctus dixit: *Virtutem, quam vidi stare super Baptisma, vidi etiam super vestimentum Monachi, quando accepit habitum spiritualem.* Quartò ex ratione Angelici Doctores in 4. dist. 4. q. 3. a. 3. sic proposita: *Cum proficiens voluntatem suam ceteris rebus chariorem in perpetuam DEI servituti redigat, jam plenissime pro omnibus anteactæ vitæ delictis satisfecisse censetur: ut potè qui id dat, quo nihil majus dare poterat.*

Plenaria hæc peccatorum remissio per Indulgentiam